

**Міндетті жарналар мен шартты
міндеттемелер мөлшерлемелерін,
қосымша жарналардың
абсолюттік мөлшерлерін есептеу
ЕРЕЖЕСІ**

"Сақтандыру төлемдеріне кепілдік
беру қоры" АҚ Директорлар
кеңесінің шешімімен

Бекітілген

(2021 жылғы 03 наурыздағы № 4
отырыс хаттамасы)

2021 жылғы 03 наурыздан бастап
қолданысқа енгізілді

МАЗМҰНЫ

	Кіріспе	3
1 тарау.	Жалпы ережелер	3
1 бап.	Пайдаланылған белгілер	3
2 бап.	Жалпы ережелер	5
3 бап.	Есептік кезеңде	7
2 тарау.	Міндетті жарналардың мөлшерлемелері	7
4 бап.	Жалпы ережелер	7
5 бап.	КҚИ АҚЖМС, ТЖА АҚЖМС, ТМС бойынша міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесін есептеу	8
6 бап.	ҚЖОМС,ЗА бойынша міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесін есептеу	9
7 бап.	Міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесін есептеу мақсаты үшін күтілетін шығын мөлшерін есептеу	9
8 бап.	Түзету коэффициенттері	10
3 тарау.	Шартты міндеттемелер ставкалары	11
9 бап.	Жалпы ережелер	11
10 бап.	КҚИ АҚЖМС, ТЖА АҚЖМС, ТМС бойынша шартты міндеттемелер мөлшерлемесін есептеу	12
11 бап.	ҚЖОМС,ЗА бойынша шартты міндеттемелер мөлшерлемесін есептеу	13
12 бап.	Шартты міндеттемелер мөлшерлемесін есептеу мақсаты үшін күтілетін шығын мөлшерін есептеу	13
4 тарау.	Қосымша жарналардың абсолюттік мөлшері	14
13 бап.	Жалпы ережелер	14
14 бап.	Қосымша жарнаның абсолюттік мөлшерін есептеу	14
5 тарау.	Басқа ережелер	15
15 бап.	СКТЖ жаңа қатысушылары үшін міндетті жарналар мен шартты міндеттемелердің мөлшерлемелері	15
16 бап.	Қорытынды ережелер	16
Қосымшалар		
Қосымша 1.	СТКЖ қатысушыларының қаржылық жағдайын сипаттайтын көрсеткіштер жиынтығы	17
Қосымша 2.	"Жалпы сақтандыру" саласында қызметті жүзеге асыратын СТКЖ қатысушылары үшін түзету коэффициенттерінің шәкілі	22
Қосымша 3.	"Өмірді сақтандыру" саласында қызметті жүзеге асыратын СТКЖ қатысушылары үшін түзету коэффициенттерінің шәкілі	24
Қосымша 4.	Түзету коэффициенттерін есептеуге арналған матрицалар	26

Осы Ереже Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес әзірленді және "Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры" акционерлік қоғамының (бұдан әрі – Қор) міндетті жарналар мен шартты міндеттемелердің мөлшерлемелерін, Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру жүйесіне қатысушы сақтандыру ұйымдарының қосымша жарналарының абсолюттік мөлшерлерін айқындаудың шарттары мен тәртібін айқындайды. *(кіріспе Қордың Директорлар кеңесінің 2021 жылғы 09 желтоқсандағы шешімімен өзгертілген).*

1 тарау. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1 бап. Пайдаланылған белгілер

1. Осы Ережелерде "Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры туралы" Қазақстан Республикасының Заңында айқындалған ұғымдар мен терминдер пайдаланылады.
2. Осы Ережелерде мынадай шартты (қысқартылған) белгілер пайдаланылады:
 - 1) **"ЖСҚ"** - "жалпы сақтандыру" саласында қызметті жүзеге асыратын СТКЖ қатысушысы немесе егер бұл мәнмәтіннен туындайтын болса, "жалпы сақтандыру" саласында қызметті жүзеге асыратын СТКЖ қатысушылары;
 - 2) **"ӨСК"** - "өмірді сақтандыру" саласында қызметті жүзеге асыратын СТКЖ қатысушысы немесе егер бұл мәнмәтіннен туындайтын болса, "өмірді сақтандыру" саласында қызметті жүзеге асыратын СТКЖ қатысушылары;
 - 3) **"Мөлшерлемелерді есептеу әдістемесі"** – Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2012 жылғы 24 желтоқсандағы № 387 қаулысымен бекітілген міндетті, қосымша жарналар мен шартты міндеттемелердің мөлшерлемесін есептеу әдістемесі, міндетті, қосымша және төтенше жарналарды төлеу тәртібі мен мерзімдері, Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қорына қатысушы сақтандыру ұйымдарының шартты міндеттемелерді қалыптастыру және есепке алу тәртібі";
 - 4) **"АЕК"** – Жәрдемақыларды және өзге де әлеуметтік төлемдерді есептеу, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес айыппұл санкцияларын, салықтарды және басқа да төлемдерді қолдану үшін тиісті қаржы жылына арналған республикалық бюджет туралы Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген айлық есептік көрсеткіш;
 - 5) **"№304 нормативтер "** – Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 26 желтоқсандағы № 304 қаулысымен бекітілген сақтандыру (қайта сақтандыру)

- ұйымының және сақтандыру тобының пруденциалдық нормативтерінің және сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттердің нормативтік мәндері мен есептеу әдістемелері;
- 6) **"КҚИ АҚЖМС"** - көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру;
 - 7) **"ТЖА АҚЖМС"** - тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру;
 - 8) **"ҚЖОМС"** - "қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан міндетті сақтандыру туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жүзеге асырылатын аннуитеттік сақтандыру;
 - 9) **"ТМС"** - туристі міндетті сақтандыру;
 - 10) **"ЗА"** - "Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жүзеге асырылатын аннуитеттік сақтандыру;
 - 11) **"№240 Ережелер"** – Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2015 жылғы 19 желтоқсандағы № 240 қаулысымен бекітілген сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының шығындылықты сипаттайтын коэффициенттерін (шығындылық коэффициенті, шығындар коэффициенті, аралас коэффициент) есептеу Ережелері;
 - 12) **"Күтілетін кредиттік залалдарды тану ережелері"** – Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген Қордың" күтілетін кредиттік залалдарды тану қағидалары " ішкі құжаты (2020 жылғы 29 мамырдағы № 9 отырыс хаттамасы);
 - 13) **"есеп айырысу кезеңі"** - Қордың міндетті жарналар мөлшерлемелері мен шартты міндеттемелерді, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу мақсаттары үшін деректері және/немесе оның басындағы және соңындағы жағдай бойынша пайдаланылатын кезең;
 - 14) **" Директорлар кеңесі "** – Қордың Директорлар кеңесі;
 - 15) **"жалпы сақтандыру сыйлықақылары"** – қайта сақтандырушылардың үлестерін ескере отырып, сақтандыру сыйлықақылары;
 - 16) **"таза сақтандыру сыйлықақылары"** – қайта сақтандырушылардың үлестерін есепке алмағандағы сақтандыру сыйлықақылары;
 - 17) **"үкілетті орган"** - Қор қызметін мемлекеттік реттеуді, оған бақылау мен қадағалауды жүзеге асыратын мемлекеттік орган;
 - 18) **"СТКЖ қатысушысы"** - Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру жүйесінің қатысушысы болып табылатын (болып табылатын)

сақтандыру ұйымы немесе шетелдік сақтандыру ұйымының филиалы *(осы тармақша Қордың Директорлар кеңесінің 2021 жылғы 09 желтоқсандағы шешімімен өзгертілген)*;

19) "шетелдік сақтандыру ұйымының филиалы" – Қазақстан Республикасының бейрезиденті – сақтандыру ұйымының филиалы..

3. Осы Ережелердің мақсаттары үшін, сондай-ақ міндетті жарналар мен шартты міндеттемелер мөлшерлемелері, осы Ережелерге сәйкес айқындалған (есептелген, белгіленген, бекітілген) қосымша жарналардың абсолюттік мөлшері:
- 1) сақтандырудың кепілдік берілетін сыныптары деп "Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры туралы" Қазақстан Республикасы Заңының терминологиясына сәйкес сақтандырудың кепілдік берілетін түрлері және сақтандырудың кепілдік берілетін аннуитеттік сыныптары түсініледі ("сақтандыру қызметі туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 6-бабына сәйкес міндетті сақтандырудың әрбір түрі сақтандырудың жеке сыныбы болып табылады);
 - 2) міндетті жарналар, шартты міндеттемелер, қосымша жарналар деп СТКЖ қатысушыларының міндетті жарналары, шартты міндеттемелері, қосымша жарналары түсініледі;
 - 3) жарналарды есептеу әдістемесінде пайдаланылған "арттыру коэффициенті" терминінің орнына "жиынтық түзету коэффициенті" термині қолданылады (осы ережелерден келіп шығатыны, сақтандырудың қандай да бір кепілдік берілетін сыныбы бойынша СТКЖ-нің қандай да бір қатысушысы үшін міндетті жарнаның жеке мөлшерлемесінің мөлшері сақтандырудың осы сыныбы бойынша міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесінің мөлшерінен аспауға тиіс);
 - 4) жарналарды есептеу әдістемесінде пайдаланылған "жиынтық (біріктірілген) балл" термині қолданылмайды, өйткені осы Ережелерге сәйкес қандай да бір кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша СТКЖ-нің қандай да бір қатысушысы үшін міндетті жарнаның жеке ставкасы осы сақтандыру сыныбы бойынша міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесін сақтандыру сыныбы бойынша міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесіне сәйкес арттыру коэффициентіне көбейту жолымен есептелмейді. ал сақтандырудың осы сыныбы бойынша міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесін жиынтық түзету коэффициентіне көбейту жолымен, оның мәні, өз кезегінде, осы СТКЖ қатысушысының қаржылық жағдайын сипаттайтын жеке көрсеткіштер бойынша барлық түзету коэффициенттерінің мәндерінің көбейтіндісі ретінде есептеледі.

2 бап. Жалпы ережелер

1. Қор "Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарын орындау үшін міндетті жарналардың, шартты міндеттемелердің, қосымша жарналардың мөлшерлемелерін айқындауға міндетті.

Бұл ретте Қор қосымша жарналардың мөлшерлемелерін белгілемейді. Олардың орнына Қор осы Қағидалардың 13-бабының 1-тармағында сипатталған жағдай туындаған кезде КҚИ АҚЖМС жүзеге асыратын СТКЖ қатысушылары төлеуге жататын қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерін есептейді, ал директорлар кеңесі бекітеді.

2. Мөлшерлемелерді есептеу әдістемесіне сәйкес Директорлар кеңесі міндетті жарналардың, шартты міндеттемелердің, қосымша жарналардың мөлшерлемелерін есептеу формулаларын бекітуге және мөлшерлемелерді есептеу әдістемесінде талап етілетін кезеңділікпен осы формулаларды қайта қарауға міндетті.

Міндетті жарналар мен шартты міндеттемелер мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу формулалары осы Ережелердің құрамдас бөлігі болып табылады және осы Ережелерді бекіту және осы Ережелерге түзетулер шеңберінде директорлар кеңесінің шешімдерімен бекітіледі.

3. Қор туралы Заңға және мөлшерлемелерді есептеу әдістемесіне сәйкес:

- 1) міндетті жарналар мен шартты міндеттемелердің мөлшерлемелері, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлері Директорлар кеңесінің шешімдерімен бекітіледі және уәкілетті органмен келісуге жатады;

- 2) Қор жыл сайын міндетті жарналар мен шартты міндеттемелердің мөлшерлемелерін, ағымдағы күнтізбелік жылға арналған қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін айқындауға және мөлшерлемелерді есептеу әдістемесінің талаптарын негізге ала отырып белгіленген мерзімде оларды бекіту мақсатында Директорлар кеңесінің қарауына осы мөлшерлемелер мен өлшемдер туралы мәселені енгізуге міндетті.

4. Қор міндетті жарналар мен шартты міндеттемелердің мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу формулаларын әзірлейді, міндетті жарналар мен шартты міндеттемелердің мөлшерлемелерін, "Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарын орындау үшін СТКЖ қатысушылары Қорға ұсынған ақпараттың, мөлшерлемелерді есептеу әдістемесінің және кепілдік

беру қорына қатысудың үлгілік шартының негізінде қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептейді сақтандыру төлемдері, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2003 жылғы 24 қыркүйектегі № 345 қаулысымен бекітілген

3 бап. Есептік кезеңде

Егер жекелеген жағдайларда міндетті жарналар мөлшерлемелерін және/немесе шартты міндеттемелерді, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін кезектен тыс есептеу мақсаттары үшін Директорлар кеңесінің шешімдерімен өзгеше белгіленбесе, соңғы аяқталған күнтізбелік жыл есеп айырысу кезеңі болып табылады.

2 тарау. МІНДЕТТІ ЖАРНАЛАРДЫҢ МӨЛШЕРЛЕМЕЛЕРІ

4 бап. Жалпы ережелер

1. Қор міндетті жарналардың екі түрдегі мөлшерлемелерін – базалық мөлшерлемелерді және жеке мөлшерлемелерді есептейді, ал директорлар кеңесі бекітеді.
2. Қор міндетті жарналардың базалық мөлшерлемелерін осы Ереженің 5 және 6-баптарында келтірілген формулалар бойынша кепілдік берілетін әрбір сақтандыру сыныбы бойынша бөлек есептейді.

Егер осы Ережелердің 5 немесе 6-баптарына сәйкес қандай да бір кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша орындалған есеп нәтижесі осы сақтандыру сыныбына қатысты мөлшерлемелерді есептеу әдістемесінде белгіленген міндетті жарналар мөлшерлемелері диапазонының төменгі шекарасына қатысты төмен болып табылған жағдайда (оның ішінде теріс те), онда осы сынып бойынша міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесінің мөлшері сақтандыру Директорлар кеңесінің шешімімен көрсетілген шекара деңгейінде бекітіледі.

Егер осы Ережелердің 5 немесе 6-баптарына сәйкес қандай да бір кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша орындалған есеп нәтижесі осы сақтандыру сыныбына қатысты мөлшерлемелерді есептеу әдістемесінде белгіленген міндетті жарналар мөлшерлемелері диапазонының жоғары шекарасына қатысты үлкен болып табылған жағдайда, онда осы сақтандыру сыныбы бойынша міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесінің мөлшері Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілетін көрсетілген шекараны

3. Қандай да бір кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесінің мөлшері осы сақтандыру сыныбы

бойынша СТКЖ-нің барлық қатысушылары үшін бірыңғай болып табылады.

4. Міндетті жарналардың жеке мөлшерлемелерін Қор кепілдік берілетін сақтандырудың әрбір жеке сыныбы бойынша СТКЖ әрбір жеке қатысушысы үшін есептейді (осы Ережелердің 15-бабында белгіленген жағдайларды қоспағанда).

Қандай да бір кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша СТКЖ-нің қандай да бір қатысушысы үшін міндетті жарнаның жеке мөлшерлемесінің мөлшерін қор осы сақтандыру сыныбы бойынша міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесінің мөлшерін және осы Қағидалардың 8-бабына сәйкес осы сақтандыру сыныбы бойынша СТКЖ-нің осы қатысушысы үшін Қор есептеген жиынтық түзету коэффициентінің мәнін туынды ретінде есептейді (осы баптың 5-тармағында белгіленген шектеуді ескере отырып).

5. Қандай да бір кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша СТКЖ-нің кез келген қатысушысы үшін міндетті жарнаның жеке мөлшерлемесінің ең жоғары мөлшері осы сақтандыру сыныбына қатысты мөлшерлемелерді есептеу әдістемесінде белгіленген міндетті жарна мөлшерлемелері диапазонының жоғарғы шегінен аспауға тиіс.

5 бап. КҚИ АҚЖМС, ТЖА АҚЖМС, ТМС бойынша міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесін есептеу

1. КҚИ АҚЖМС немесе ТЖА АҚЖМС бойынша немесе ТМС бойынша міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесі мынадай формула бойынша есептеледі:

$$BR = \frac{(RA - EL) \times (-1) / DP}{AP}, \text{ ондағы:}$$

- BR – сақтандырудың осы сыныбы бойынша міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесі, пайызбен;
- RA – есепті кезеңнің соңына "жалпы сақтандыру" саласы бойынша немесе "өмірді сақтандыру" саласы бойынша сақтандырудың осы сыныбына сәйкес келетін бөлігінде сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру резервінің қаражаты есебінен қалыптастырылған қордың инвестициялық портфелінің мөлшері, мың қазақстандық теңгемен;
- EL – осы Ереженің 7-бабына сәйкес есептелген осы сақтандыру сыныбы бойынша күтілетін шығынның мөлшері, мың қазақстандық теңгемен;
- DP – күтілетін шығынды бөлу кезеңі, жылдармен (осы баптың 2-тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып);

AP – есеп айырысу кезеңі үшін осы сақтандыру сыныбы бойынша СТКЖ барлық қатысушылары есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемі, қазақстандық мың теңгемен.

2. КҚИ АҚЖМС, ТЖА АҚЖМС, ТМС бойынша міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесін есептеу мақсаты үшін Қор DP шамасын 1,0-ге тең, яғни бір жылға қабылдайды.

6 бап. ҚЖОМС, ЗА бойынша міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесін есептеу

1. ҚЖОМС бойынша немесе ЗА бойынша міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесі мынадай формула бойынша есептеледі:

$$BR = \frac{(RA - EL) \times (-1)/DP}{\Delta R}, \text{ ондағы:}$$

BR – сақтандырудың осы сыныбы бойынша міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесі, пайызбен;

RA – есепті кезеңнің соңына сақтандырудың осы сыныбына сәйкес келетін бөлігінде "өмірді сақтандыру" саласы бойынша сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру резервінің қаражаты есебінен қалыптастырылған қордың инвестициялық портфелінің мөлшері, мың қазақстандық теңгемен;

EL – осы Ереженің 7-бабына сәйкес есептелген осы сақтандыру сыныбы бойынша күтілетін шығынның мөлшері, мың қазақстандық теңгемен;

DP – күтілетін кредиттік залалды бөлу кезеңі, жылдармен (осы баптың 2-тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып);

ΔR – есеп айырысу кезеңінің соңындағы осы сақтандыру сыныбы бойынша СТКЖ барлық қатысушыларының сақтандыру резервтерінің жиынтық мөлшері мен олардың есеп айырысу кезеңінің алдындағы соңғы кезеңнің соңындағы жиынтық мөлшері арасындағы мың қазақстандық теңгедегі оң айырма.

2. ҚЖОМС, ЗА бойынша міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесін есептеу мақсаты үшін Қор DP шамасын 1,0-ге, яғни бір жылға тең қабылдайды.

7 бап. Міндетті жарнаның базалық мөлшерлемесін есептеу мақсаты үшін күтілетін шығын мөлшерін есептеу

1. Қор күтілетін шығындардың мөлшерін осы баптың 2-тармағында келтірілген формула бойынша әрбір кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша бөлек есептейді.
2. Қандай да бір кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша күтілетін шығынның мөлшері мынадай формула бойынша есептеледі:

$$EL = PD_{\max} \times \overline{Res} \times MPP_{\Delta} \times LC, \text{ ондағы:}$$

PD_{\max} – осы сақтандыру сыныбы бойынша қызметті жүзеге асыратын СТКЖ қатысушысының бір жыл ішінде және осы сақтандыру сыныбы бойынша қызметті жүзеге асыратын барлық СТКЖ қатысушылары арасында ең төмен кредиттік рейтингі бар есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша пайызбен (осы баптың 3-тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып) дефолт ықтималдығының мәні;

\overline{Res} – есеп айырысу кезеңінің соңындағы жағдай бойынша осы сақтандыру сыныбы бойынша СТКЖ барлық қатысушыларының сақтандыру резервтерінің орташа мөлшері, мың қазақстандық теңгемен;

AEK_{Δ} – есептік кезең үшін АЕК мөлшерінің өзгеруі (осы баптың 4-тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып);

LC – Сақтандыру төлемдеріне кепілдік берудің тиісті резервінің есебінен сақтандырудың осы сыныбы бойынша күтілетін залалды өтеу коэффициенті, пайызбен (осы баптың 5-тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып).

3. Қор P_{\max} шамасын күтілетін кредиттік шығындарды тану Ережелеріне 3-қосымшаға сәйкес айқындайды.
4. Қор АЕК шамасын есептік кезеңнің соңындағы АЕК мөлшері мен есептік кезеңнің алдындағы соңғы кезеңнің соңындағы АЕК $_{\Delta}$ мөлшері арасындағы арақатынас ретінде есептейді.
5. Қор LC шамасын кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша күтілетін шығынның кемінде 75%-ы "жалпы сақтандыру" саласы бойынша сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру резервінің есебінен жабылуы тиіс деген жорамалға сүйене отырып, 75% - ға тең шаманы қабылдайды немесе осы резервтің қаражаты есебінен қалыптастырылған инвестициялық портфельдегі осы сақтандыру сыныбының үлесіне сәйкес келетін бөлігінде "өмірді сақтандыру" саласы бойынша жүргізіледі.

8 бап. Түзету коэффициенттері

1. Қандай да бір кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша СТКЖ-нің қандай да бір қатысушысы үшін жиынтық түзету коэффициентінің

мәнін Қор осы СТКЖ қатысушысының қаржылық жағдайын сипаттайтын жекелеген көрсеткіштер бойынша барлық түзету коэффициенттерінің мәндерінің туындысы ретінде есептейді.

2. Жарналарды есептеу әдістемесі міндетті жарналардың жеке мөлшерлемелерін есептеу мақсаттары үшін Қор СТКЖ қатысушыларының қаржылық жай-күйін сипаттайтын мынадай көрсеткіштерді пайдалануы тиіс екенін белгілейді:
 - 1) таза сақтандыру сыйлықақыларының (қайта сақтандырушының үлесін есепке алмағанда) меншікті капиталға қатынасы;
 - 2) сақтандыру сыйлықақыларының (қайта сақтандырушының үлесін ескере отырып) меншікті капиталға қатынасы;
 - 3) сақтандыру ұйымының жиынтық сақтандыру портфеліндегі және тұтастай нарықтағы міндетті сақтандырудың кепілдік берілетін түрінің үлесі;
 - 4) сақтанушылардың сақтандыру шарттары бойынша берешегінің меншікті капиталға қатынасы;
 - 5) төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативін (Нмп) және жоғары өтімді активтердің жеткіліктілік нормативін (Нва)орындау;
 - 6) шығындылықты сипаттайтын коэффициенттер (аралас коэффициент);
 - 7) істі жүргізуге арналған шығыстардың (комиссиялық сыйақылар және әкімшілік шығыстар) сақтандыру сыйлықақыларына қатынасы.
3. Осы Ережелерге 1-қосымшада қор пайдаланатын ЖСК және ӨСК-ның қаржылық жай-күйін сипаттайтын көрсеткіштер жиынтығы олардың қызметінің ерекшелігін ескере отырып келтірілген. Бұл жиынтықтарды Қор осы баптың 2-тармағында сипатталған жарналарды есептеу әдістемесінің талаптарын негізге ала отырып айқындады.
4. ЖСК үшін түзету коэффициенттерінің шкаласы осы Ережелерге 2 – қосымшада, ӨСК үшін түзету коэффициенттерінің шкаласы-осы Ережелерге 3-қосымшада белгіленген.

Түзету коэффициенттерін есептеуге арналған матрицалар осы Ережелерге 4-қосымшада келтірілген.

3 тарау. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР СТАВКАЛАРЫ

9 бап. Жалпы ережелер

1. Шартты міндеттемелердің мөлшерлемелерін Қор осы Ереженің 10 және 11-баптарында келтірілген формулалар бойынша әрбір кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша бөлек есептейді.

Егер осы Ереженің 10 немесе 11-бабына сәйкес қандай да бір кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша орындалған есеп нәтижесі осы сақтандыру сыныбына (оның ішінде теріс) қатысты мөлшерлемелерді есептеу әдістемесінде белгіленген шартты міндеттемелер мөлшерлемелері диапазонының төменгі шекарасына қатысты төмен болып табылған жағдайда, онда осы сынып бойынша шартты міндеттемелердің базалық мөлшерлемесінің мөлшері сақтандыру Директорлар кеңесінің шешімімен көрсетілген шекара деңгейінде бекітіледі.

Егер осы Ереженің 10 немесе 11-бабына сәйкес қандай да бір кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша орындалған есеп нәтижесі осы сақтандыру сыныбына қатысты мөлшерлемелерді есептеу әдістемесінде белгіленген шартты міндеттемелер мөлшерлемелері диапазонының жоғары шекарасына қатысты үлкен болып табылған жағдайда, онда осы сақтандыру сыныбы бойынша шартты міндеттемелердің базалық мөлшерлемесінің мөлшері Директорлар кеңесінің шешімімен көрсетілген шекара деңгейінде бекітіледі.

2. Қандай да бір кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген шартты міндеттемелер мөлшерлемесінің мөлшері осы сақтандыру сыныбы бойынша (осы Ережелердің 15-бабында белгіленген жағдайларды қоспағанда) СТКЖ-нің барлық қатысушылары үшін бірыңғай болып табылады.
3. Шартты міндеттемелердің жеке ставкалары есептелмейді және бекітілмейді (осы Ереженің 15-бабынан туындайтын жағдайларды қоспағанда).

10 бап. КҚИ АҚЖМС, ТЖА АҚЖМС, ТМС бойынша шартты міндеттемелер мөлшерлемесін есептеу

КҚИ АҚЖМС немесе ТЖА АҚЖМС бойынша немесе ТМС бойынша шартты міндеттемелер ставкасы мынадай формула бойынша есептеледі::

$$CLR = \frac{[(CL - EL) \times (-1)] - EC}{AP}, \text{ ондағы:}$$

- CLR – сақтандырудың осы сыныбы бойынша шартты міндеттемелердің мөлшерлемесі, пайызбен;
- CL – есеп айырысу кезеңінің соңына кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша СТКЖ-нің барлық қатысушылары қалыптастырған шартты міндеттемелердің мөлшері, мың қазақстандық теңгемен;

- EL – размер ожидаемого убытка по данному классу страхования, рассчитанный в соответствии со статьей 12 настоящих Правил, в тысячах казахстанских тенге;
- ЕС – есеп айырысу кезеңі үшін сақтандырудың осы сыныбы бойынша СТКЖ барлық қатысушылары төлеген төтенше жарналардың жиынтық мөлшері, мың қазақстандық теңгемен;
- AP – есеп айырысу кезеңі үшін осы сақтандыру сыныбы бойынша СТКЖ барлық қатысушылары есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемі мың қазақстандық теңгемен.

11 бап. ҚЖОМС,ЗА бойынша шартты міндеттемелер мөлшерлемесін есептеу

ҚЖОМС немесе ӨА бойынша шартты міндеттемелер ставкасы мынадай формула бойынша есептеледі::

$$CLR = \frac{[(CL - EL) \times (-1)] - EC}{\Delta R}, \text{ ондағы:}$$

- CLR – ҚЖОМС немесе ЗА бойынша шартты міндеттемелер ставкасы мынадай формула бойынша есептеледі:
- CL – есеп айырысу кезеңінің соңына кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша СТКЖ-нің барлық қатысушылары қалыптастырған шартты міндеттемелердің мөлшері, мың қазақстандық теңгемен;
- EL – осы Ереженің 12-бабына сәйкес есептелген осы сақтандыру сыныбы бойынша күтілетін шығынның мөлшері, мың қазақстандық теңгемен;
- EC – есеп айырысу кезеңі үшін сақтандырудың осы сыныбы бойынша СТКЖ барлық қатысушылары төлеген төтенше жарналардың жиынтық мөлшері, мың қазақстандық теңгемен;
- ΔR – есеп айырысу кезеңінің соңындағы осы сақтандыру сыныбы бойынша СТКЖ барлық қатысушыларының сақтандыру резервтерінің жиынтық мөлшері мен олардың есеп айырысу кезеңінің алдындағы соңғы кезеңнің соңындағы жиынтық мөлшері арасындағы мың қазақстандық теңгедегі оң айырма.

12 бап. Шартты міндеттемелер мөлшерлемесін есептеу мақсаты үшін күтілетін шығын мөлшерін есептеу

1. Қор күтілетін шығындардың мөлшерін осы баптың 2-тармағында келтірілген формула бойынша әрбір кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша бөлек есептейді.
2. Қандай да бір кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша күтілетін шығынның мөлшері мынадай формула бойынша есептеледі:

$$EL = Res \times CLL, \text{ ондағы:}$$

- Res – есеп айырысу кезеңінің соңындағы жағдай бойынша сақтандырудың осы сыныбы бойынша СТКЖ барлық қатысушыларының сақтандыру резервтерінің жиынтық мөлшері, мың қазақстандық теңгемен;
- CLL – осы сақтандыру сыныбы бойынша СТКЖ барлық қатысушыларының сақтандыру резервтерінің жиынтық мөлшеріне шартты міндеттемелер лимиті, пайызбен.
3. Қор СКТЖ қатысушыларының төтенше жарналарды төлеуін талап ететін нарықта төтенше жағдай туындаған кезде осы жарналардың

жиынтық мөлшері есеп айырысу кезеңінің соңындағы жағдай бойынша осы сақтандыру сыныбы бойынша барлық СКТЖ қатысушыларының сақтандыру резервтерінің жиынтық мөлшерінің 50% - ынан аспауға тиіс деген жол берілуді негізге ала отырып, CLL шамасын 50% - ға тең қабылдайды.

4 тарау. ҚОСЫМША ЖАРНАЛАРДЫҢ АБСОЛЮТТІК МӨЛШЕРІ

13 бап. Жалпы ережелер

1. Қор қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерін, егер осы баптың 2-тармағына сәйкес айқындалған, жәбірленушінің өміріне, денсаулығына келтірілген зиянды және/немесе соңғы аяқталған күнтізбелік үш жылдағы жерлеуге жұмсалған шығыстарды өтеу бойынша қор төлемдерінің орташа жылдық жиынтық мөлшері өзгертуге түзетілген жағдайда, осы Қағидалардың 14-бабында келтірілген формула бойынша есептейді соңғы аяқталған күнтізбелік жылдағы АЕК мөлшері Қордың соңғы аяқталған күнтізбелік жылдағы зиянды өтеу резервінің қаражатын инвестициялаудан алған кіріс мөлшерінен асады.
2. Осы баптың мақсаты үшін соңғы аяқталған күнтізбелік жыл үшін АЕК мөлшерінің өзгеруін Қор соңғы аяқталған күнтізбелік жылдың соңындағы АЕК мөлшері мен соңғы аяқталған жылдың алдындағы таяудағы күнтізбелік жылдың соңындағы АЕК мөлшерінің арасындағы арақатынас ретінде есептейді.
3. Директорлар кеңесі КҚИ АҚЖМС жүзеге асыратын СКТЖ әрбір жеке қатысушысы үшін қосымша жарнаның абсолюттік мөлшерін бекітеді (осы баптың 4-тармағында белгіленген шектеуді ескере отырып).
4. Қандай да бір кезең үшін СКТЖ-ның қандай да бір қатысушысы үшін қосымша жарнаның ең жоғары абсолюттік мөлшері КҚИ АҚЖМС бойынша осы СКТЖ қатысушысы үшін міндетті жарнаның жеке мөлшерлемесінің мөлшері КҚИ АҚЖМС бойынша міндетті жарнаның мөлшерлемелері диапазонының жоғарғы шегінің деңгейінде анықталған деген болжамға сүйене отырып есептелген сол кезеңдегі КҚИ АҚЖМС бойынша оның міндетті жарнасының мөлшерінен аспауға тиіс. КҚИ АҚЖМС қолданылатын мөлшерлемелерді есептеу әдістемесімен белгіленген.

14 бап. Қосымша жарнаның абсолюттік мөлшерін есептеу

1. СКТЖ-нің қандай да бір қатысушысы үшін қосымша жарнаның абсолюттік мөлшері мынадай формула бойынша есептеледі:

$$APP = MS \times \frac{[IR - (AFP \times MP\Delta)] \times (-1)}{CR}, \text{ ондағы:}$$

- APP -СТКЖ осы қатысушысы үшін қосымша жарнаның абсолютті мөлшері, қазақстандық теңгемен;
- MS -есеп айырысу кезеңі үшін КҚИ АҚЖМС бойынша СТКЖ барлық қатысушылары есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлеміндегі осы СТКЖ қатысушысының үлесі, пайызбен (осы баптың 2-тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып);
- IR -зиянды өтеу резервінің қаражатын инвестициялаудан қордың есепті кезеңде алған кірісінің қазақстандық теңгемен мөлшері;
- AFP -жәбірленушінің өміріне, денсаулығына келтірілген зиянды және/немесе соңғы аяқталған күнтізбелік үш жылдағы жерлеуге жұмсалған шығыстарды өтеу бойынша қор төлемдерінің жиынтық мөлшерінің қазақстандық теңгедегі орташа жылдық мәні;
- АЕК_Δ -есептік кезеңдегі АЕК мөлшерінің өзгеруі (осы баптың 3-тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып);
- CR -есептік кезеңнің соңындағы жағдай бойынша зиянды өтеу резервінің қаражаты есебінен қалыптастырылған Қордың инвестициялық портфелінің қазақстандық теңгедегі мөлшері.
2. Есеп айырысу кезеңінде КҚИ АҚЖМС бойынша КҚИ АҚЖМС бойынша барлық қатысушылар есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлеміндегі СТКЖ қатысушысының үлесі есеп айырысу кезеңінде КҚИ АҚЖМС бойынша КҚИ АҚЖМС қатысушысы есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақылары көлемінің есеп айырысу кезеңінде КҚИ АҚЖМС бойынша барлық қатысушылар есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлеміне қатынасы ретінде пайызбен есептеледі.
 3. Қор АЕК мөлшерін есептік кезеңнің соңындағы АЕК мөлшері мен есептік кезеңнің алдындағы соңғы кезеңнің соңындағы АЕК мөлшері арасындағы арақатынас ретінде есептейді.

5 тарау. БАСҚА ЕРЕЖЕЛЕР

15 бап. СТКЖ-нің жаңа қатысушылары үшін міндетті жарналар мен шартты міндеттемелердің мөлшерлемелері

1. Осы баптың мақсаттары үшін СТКЖ-нің жаңа қатысушысы деп Есептік кезең ішінде қормен Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру жүйесіне қатысу шартын алғаш рет жасасқан не қандай да бір кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша қызметті жүзеге асыруға лицензия алған СТКЖ қатысушысы түсініледі.

2. СТКЖ-нің жаңа қатысушылары үшін міндетті жарналар мөлшерлемелері есептелмейді: СТКЖ-нің жаңа қатысушысы үшін кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша міндетті жарна мөлшерлемесінің мөлшері Директорлар кеңесінің шешімімен осы сақтандыру сыныбына қатысты СТКЖ-нің жаңа қатысушылары үшін арнайы мөлшерлемелерді есептеу әдістемесінде белгіленген деңгейде бекітіледі, немесе-егер мөлшерлемелерді есептеу әдістемесі жаңа қатысушылар үшін міндетті жарналар мөлшерлемесінің деңгейін арнайы белгілемесе СТКЖ – осы сақтандыру сыныбына қатысты мөлшерлемелерді есептеу әдістемесінде белгіленген міндетті жарна мөлшерлемелері диапазонының жоғарғы шегі деңгейінде.
3. СТКЖ - ның жаңа қатысушылары үшін шартты міндеттемелер мөлшерлемелері есептелмейді: СТКЖ-нің жаңа қатысушысы үшін кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша шартты міндеттемелер мөлшерлемесінің мөлшері Директорлар кеңесінің шешімімен осы сақтандыру сыныбына қатысты СТКЖ – ның жаңа қатысушылары үшін арнайы мөлшерлемелерді есептеу әдістемесінде белгіленген деңгейде немесе-егер мөлшерлемелерді есептеу әдістемесі жаңа қатысушылар үшін шартты міндеттемелер мөлшерлемесінің деңгейін арнайы белгілемесе, бекітіледі СТКЖ – осы сақтандыру сыныбына қатысты мөлшерлемелерді есептеу әдістемесінде белгіленген шартты міндеттемелер мөлшерлемелері диапазонының жоғарғы шегі деңгейінде.

16 бап. Қорытынды ережелер

1. Осы Ереже Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтіндіктен қолданылады.
2. Қордың органдары, лауазымды адамдары мен қызметкерлері осы нормалар қордың жарғысында, осы Ережелерде және Қордың басқа да ішкі құжаттарында, қор акционерлерінің жалпы жиналысының, Директорлар кеңесінің және Басқарманың шешімдерінде қаншалықты көрсетілгеніне қарамастан, осы Ережелер қолданысқа енгізілгеннен кейін пайда болған Қазақстан Республикасы заңнамасының нормаларын өз қызметінде басшылыққа алуға міндетті.
3. Реттеу тәртібі осы Ережеде айқындалмаған мәселелер Қазақстан Республикасының заңнамасына, Қордың жарғысына, Қордың ішкі құжаттарына, қор акционерлерінің жалпы жиналысының, Директорлар кеңесінің және Басқарманың шешімдеріне сәйкес шешілуге тиіс.

Міндетті жарналар мен шартты міндеттемелердің мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу ережелеріне

1-Қосымша

**СТКЖ қатысушыларының қаржылық жағдайын сипаттайтын
КӨРСЕТКІШТЕР ЖИЫНТЫҒЫ**

№ р/н	Жарналарды есептеу әдістемес талаптары	ЖСК үшін көрсеткіш	ӨСК үшін көрсеткіш
А	1	2	3
1	Таза сақтандыру сыйлықақыларының (қайта сақтандырушының үлесін есепке алмағанда) меншікті капиталға қатынасы	<p>Толық атауы Есеп айырысу кезеңі үшін кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша СТКЖ қатысушысы есептеген таза сақтандыру сыйлықақылары көлемінің есеп айырысу кезеңінің соңындағы СТКЖ қатысушысының меншікті капиталының мөлшеріне қатынасы</p> <p>Қысқаша атауы¹ Таза сақтандыру сыйлықақыларының меншікті капиталға қатынасы</p>	<p>Толық атауы Есеп айырысу кезеңі үшін кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша СТКЖ қатысушысы есептеген таза сақтандыру сыйлықақылары көлемінің есеп айырысу кезеңінің соңындағы СТКЖ қатысушысының меншікті капиталының мөлшеріне қатынасы</p> <p>Қысқаша атауы¹ Таза сақтандыру сыйлықақыларының меншікті капиталға қатынасы</p>

№ р/н	Жарналарды есептеу әдістемесі талаптары	ЖСК үшін көрсеткіш	ӨСК үшін көрсеткіш
А	1	2	3
2	Сақтандыру сыйлықақыларының (қайта сақтандырушының үлесін ескере отырып) меншікті капиталға қатынасы	<p>Толық атауы Есеп айырысу кезеңі үшін кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша СКТЖ қатысушысы есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақылары көлемінің есеп айырысу кезеңінің соңындағы сгсв қатысушысының меншікті капиталына қатынасы</p> <p>Қысқаша атауы¹¹ Жалпы сақтандыру сыйлықақыларының меншікті капиталға қатынасы</p>	<p>Толық атауы Есеп айырысу кезеңі үшін кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша СКТЖ қатысушысы есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақылары көлемінің есеп айырысу кезеңінің соңындағы СКТЖ қатысушысының меншікті капиталына қатынасы</p> <p>Қысқаша атауы¹ Жалпы сақтандыру сыйлықақыларының меншікті капиталға қатынасы</p>
3	Сақтандыру ұйымының жиынтық сақтандыру портфеліндегі және тұтастай нарықтағы міндетті сақтандырудың кепілдік берілетін түрінің үлесі	<p>Толық атауы Есеп айырысу кезеңі² үшін сақтандырудың барлық түрлері мен сыныптары бойынша СКТЖ қатысушысы есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлеміндегі кепілдік берілетін сақтандыру сыныбының үлестері мен оның есеп айырысу кезеңі үшін осы сақтандыру сыныбы бойынша СКТЖ-ның барлық қатысушылары есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлеміндегі үлестерінің арақатынасы³</p> <p>Қысқаша атауы¹ Жалпы сақтандыру сыйлықақыларындағы кепілдік берілген сақтандыру сыныбының үлестері мен осы сақтандыру сыныбы бойынша нарық үлестерінің арасындағы арақатынас</p>	<p>Толық атауы Есеп айырысу кезеңі² үшін сақтандырудың барлық түрлері мен сыныптары бойынша СКТЖ қатысушысы есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлеміндегі кепілдік берілетін сақтандыру сыныбының үлестері мен оның есеп айырысу кезеңі үшін осы сақтандыру сыныбы бойынша СКТЖ-ның барлық қатысушылары есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлеміндегі үлестерінің арақатынасы³</p> <p>Қысқаша атауы¹ Жалпы сақтандыру сыйлықақыларындағы кепілдік берілген сақтандыру сыныбының үлестері мен осы сақтандыру сыныбы бойынша нарық үлестерінің арасындағы арақатынас</p>
4	Сақтанушылардың сақтандыру шарттары бойынша берешегінің	<p>Толық атауы Кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша сақтандыру шарттары бойынша есеп айырысу кезеңінің</p>	<p>Толық атауы Кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша сақтандыру шарттары бойынша есеп айырысу</p>

№ р/н	Жарналарды есептеу әдістемес талаптары	ЖСК үшін көрсеткіш	ӨСК үшін көрсеткіш
А	1	2	3
	меншікті капиталға қатынасы	соңындағы СКТЖ қатысушысының дебиторлық берешегінің жиынтық мөлшерінің есеп айырысу кезеңінің соңындағы СКТЖ қатысушысының меншікті капиталының мөлшеріне қатынасы Қысқаша атауы¹ Сақтанушылардың сақтандыру шарттары бойынша берешегінің меншікті капиталға қатынасы	кезеңінің соңындағы СКТЖ қатысушысының дебиторлық берешегінің жиынтық мөлшерінің есеп айырысу кезеңінің соңындағы СКТЖ қатысушысының меншікті капиталының мөлшеріне қатынасы Қысқаша атауы¹ Сақтанушылардың сақтандыру шарттары бойынша берешегінің меншікті капиталға қатынасы
5	Төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативін (Н _{мп}) және жоғары өтімді активтердің жеткіліктілік нормативін (Н _{ва}) орындау	Толық атауы № 304 нормативтердің 3 және 4-тарауларына сәйкес есеп айырысу кезеңінің соңына есептелген төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі (Н _{мп}) мен жоғары өтімді активтердің жеткіліктілік нормативі (Н _{ва}) мәндерінің арасындағы арақатынас Қысқаша атауы¹ Төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілігі нормативінің (Н _{мп}) және жоғары өтімді активтердің жеткіліктілігі нормативінің (Н _{ва}) мәндері арасындағы арақатынас	Толық атауы № 304 нормативтердің 3 және 4-тарауларына сәйкес есеп айырысу кезеңінің соңына есептелген төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі (Н _{мп}) мен жоғары өтімді активтердің жеткіліктілік нормативі (Н _{ва}) мәндерінің арасындағы арақатынас Қысқаша атауы¹ Төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілігі нормативінің (Н _{мп}) және жоғары өтімді активтердің жеткіліктілігі нормативінің (Н _{ва}) мәндері арасындағы арақатынас
6	Шығындылықты сипаттайтын коэффициенттер (аралас коэффициент)	Толық атауы Есеп айырысу кезеңінің ⁴ соңында кепілдік берілген сақтандыру сыныбына келетін СКТЖ қатысушысының меншікті капиталының үлестері мен осы сақтандыру сыныбы бойынша қызметті жүзеге асырудан есепті кезең үшін СКТЖ қатысушысының нақты шығындылығы арасындағы арақатынас ⁵ Қысқаша атауы¹	[Сақталған]

Міндетті жарналар мен шартты міндеттемелер мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу ережелері

№ р/н	Жарналарды есептеу әдістемесі талаптары	ЖСК үшін көрсеткіш	ӨСК үшін көрсеткіш
А	1	2	3
		Меншікті капиталдағы сақтандырудың кепілдік берілетін сыныбының үлестері мен сақтандырудың осы сыныбы бойынша нақты шығындылық арасындағы арақатынас	

№ р/н	Жарналарды есептеу әдістемес талаптары	ЖСК үшін көрсеткіш	ӨСК үшін көрсеткіш
А	1	2	3
7	Істі жүргізуге арналған шығыстардың (комиссиялық сыйақылар және әкімшілік шығыстар) сақтандыру сыйлықақыларына қатынасы	<p>Толық атауы Кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша есеп айырысу кезеңі үшін іс жүргізуге арналған СКТЖ қатысушысы шығыстарының (әкімшілік шығыстардың, төленген комиссиялық сыйақылардың) есеп айырысу кезеңі үшін осы сақтандыру сыныбы бойынша СКТЖ қатысушысы есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақыларының көлеміне қатынасы</p> <p>Қысқаша атауы¹ Істерді жүргізуге арналған шығыстардың жалпы сақтандыру сыйлықақыларына (кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша) қатынасы</p>	<p>Толық атауы Есеп айырысу кезеңі үшін СКТЖ қатысушысы шығыстарының сақтандырудың барлық түрлері мен сыныптары бойынша іс жүргізуге (әкімшілік шығыстарға, төленген комиссиялық сыйақыларға) есеп айырысу кезеңі үшін сақтандырудың барлық түрлері мен сыныптары бойынша мғсб қатысушысы есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақыларының көлеміне қатынасы</p> <p>Қысқаша атауы¹ Істерді жүргізуге арналған шығыстардың жалпы сақтандыру сыйлықақыларына қатынасы (сақтандырудың барлық түрлері мен сыныптары бойынша)</p>

Ескертпелер.

1. Көрсеткіштердің қысқаша атаулары міндетті жарналар мен шартты міндеттемелердің мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу ережелеріне 2-4-қосымшаларда, сондай-ақ міндетті жарналардың, шартты міндеттемелердің мөлшерлемелерінде көрсетілген Ережелерге сәйкес айқындалған (есептелген, белгіленген, бекітілген) қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерінде пайдаланылады. Бұдан басқа, Қор міндетті жарналар мен шартты міндеттемелер мөлшерлемелері, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшері мәселелері бойынша материалдар мен хат алмасуларда көрсеткіштердің қысқаша атауларын пайдаланады.
2. Есеп айырысу кезеңі үшін сақтандырудың барлық түрлері мен сыныптары бойынша СКТЖ қатысушысы есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлеміндегі кепілдік берілетін сақтандыру сыныбының үлесі есеп айырысу кезеңі үшін осы сақтандыру сыныбы бойынша СКТЖ қатысушысы есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақылары көлемінің барлық түрлері мен сыныптары бойынша СКТЖ қатысушысы есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлеміне қатынасы ретінде пайызбен есептеледі. есепті кезеңдегі сақтандыру
3. Есеп айырысу кезеңі үшін кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша СКТЖ-нің барлық қатысушылары есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлеміндегі СГСВ қатысушысының үлесі есеп айырысу кезеңі үшін осы сақтандыру сыныбы бойынша СКТЖ қатысушысы есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақылары көлемінің есеп айырысу кезеңі үшін осы сақтандыру сыныбы бойынша СКТЖ-нің барлық қатысушылары есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлеміне қатынасы ретінде пайызбен есептеледі. кезең.
4. Есеп айырысу кезеңінің соңына кепілдік берілетін сақтандыру сыныбына келетін СКТЖ қатысушысының меншікті капиталының үлесі есеп айырысу кезеңінің соңына СКТЖ қатысушысының меншікті капиталының мөлшерінің (млн теңгемен) туындысы ретінде және 2-ескертуге сәйкес есептелген барлық түрлері бойынша

СКТЖ қатысушысымен есептелген жалпы сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлеміндегі кепілдік берілетін сақтандыру сыныбының үлесінің туындысы ретінде млн теңгемен есептеледі және есепті кезеңдегі сақтандыру сыныптарына (көрсетілген үлес пайызбен емес, бірлік үлесімен есептелетіндігімен) сәйкес келуі тиіс.

5. Кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша қызметті жүзеге асырудан есепті кезең үшін МГСВ қатысушысының нақты шығындылығы - № 240 Ережелерінің 9-тармағына сәйкес есепті кезең үшін есептелген, сақтандырудың осы түрі бойынша қайта сақтандырушының үлесін ескермегенде шығындылық коэффициентінің мәні.

Міндетті жарналар мен шартты міндеттемелердің мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу ережелеріне

2-Қосымша

"Жалпы сақтандыру" саласында қызметті жүзеге асыратын СТКЖ қатысушылары үшін түзету коэффициенттерінің

ШӘКІЛІ

№ р/н	Көрсеткіштің қысқаша атауы	Түзету коэффициенті
А	1	2
1	Жиынтық таза сақтандыру сыйлықақыларының меншікті капиталға қатынасы	
1.1	≤ 3:1	1,00
1.2	> 3:1	1,08
2	Жалпы сақтандыру сыйлықақыларының меншікті капиталға қатынасы	
2.1	≤ 7:1	1,00
2.2	> 7:1	1,05
3	Жалпы сақтандыру сыйлықақыларындағы кепілдік берілген сақтандыру сыныбының үлестері мен осы сақтандыру сыныбы бойынша нарық үлестерінің арасындағы арақатынас (міндетті жарналар мен шартты міндеттемелер мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу Ережелеріне 4-қосымшаның 1.1-матрицасына сәйкес)	
3.1	стандартты	1,00
3.2	орташа	1,08
3.3	жоғары	1,10
4	Сақтанушылардың сақтандыру шарттары бойынша берешегінің меншікті капиталға қатынасы	
4.1	< 30 %	1,00
4.2	≥ 30 %, < 50 %	1,50
4.3	≥ 50 %	2,00

Міндетті жарналар мен шартты міндеттемелер мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу ережелері

№ р/н	Көрсеткіштің қысқаша атауы	Түзету коэффициенті
А	1	2
5	Төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілігі нормативінің (Н_{МП}) және жоғары өтімді активтердің жеткіліктілігі нормативінің (Н_{ВА}) мәндері арасындағы арақатынас (міндетті жарналар мен шартты міндеттемелердің мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу Ережелеріне 4–қосымшаның 2 – матрицасына сәйкес-5.1-5.4-жолдар)	
5.1	төмен	1,00
5.2	орташа	1,15
5.3	орта	1,25
5.4	жоғары	1,50
5.5	есеп айырысу кезеңі ішінде № 304 нормативтердің 3 немесе 4-тарауына сәйкес есептелген төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативінің (Н _{МП}) немесе жоғары өтімді активтердің жеткіліктілік нормативінің (Н _{ВА}) мәні 1,0-ден кем болған екі және одан да көп жағдайдың болуы	2,00
6	Меншікті капиталдағы сақтандырудың кепілдік берілетін сыныбының үлестері мен сақтандырудың осы сыныбы бойынша нақты шығындылық арасындағы арақатынас (міндетті жарналар мен шартты міндеттемелер мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу Ережелеріне 4-қосымшаның 3.1, немесе 3.2, немесе 3.3-матрицасына сәйкес)	
6.1	төмен	1,00
6.2	орташа	1,08
6.3	жоғары	1,25
7	Істерді жүргізуге арналған шығыстардың жалпы сақтандыру сыйлықақыларына қатынасы (кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша)	
7.1	< 50 %	1,00
7.2	≥ 50 %	1,15

Міндетті жарналар мен шартты міндеттемелердің мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу ережелеріне

3-Қосымша

"Өмірді сақтандыру" саласында қызметті жүзеге асыратын СТКЖ қатысушылары үшін түзету коэффициенттерінің

ШӘКІЛІ

№ р/н	Көрсеткіштің қысқаша атауы	Түзету коэффициенті
А	1	2
1	Жиынтық таза сақтандыру сыйлықақыларының меншікті капиталға қатынасы	
1.1	≤ 4:1	1,00
1.2	> 4:1	1,08
2	Жалпы сақтандыру сыйлықақыларының меншікті капиталға қатынасы	
2.1	≤ 7:1	1,00
2.2	> 7:1	1,05
3	Жалпы сақтандыру сыйлықақыларындағы кепілдік берілген сақтандыру сыныбының үлестері мен осы сақтандыру сыныбы бойынша нарық үлестерінің арасындағы арақатынас (міндетті жарналар мен шартты міндеттемелер мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу Ережелеріне 4-қосымшаның 1.2-матрицасына сәйкес)	
3.1	стандартты	1,00
3.2	орташа	1,08
3.3	жоғары	1,15
4	Сақтанушылардың сақтандыру шарттары бойынша берешегінің меншікті капиталға қатынасы	
4.1	< 30 %	1,00
4.2	≥ 30 %, < 50 %	1,08
4.3	≥ 50 %	1,15

Міндетті жарналар мен шартты міндеттемелер мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу ережелері

№ р/н	Көрсеткіштің қысқаша атауы	Түзету коэффициенті
А	1	2
5	Төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілігі нормативінің (Н_{МП}) және жоғары өтімді активтердің жеткіліктілігі нормативінің (Н_{ВА}) мәндері арасындағы арақатынас (5.1–5.4 – жолдар-міндетті жарналар мен шартты міндеттемелер мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу Ережелеріне 4-қосымшаның 2-матрицасына сәйкес)	
5.1	төмен	1,00
5.2	орташа	1,15
5.3	орта	1,25
5.4	жоғары	1,50
5.5	есеп айырысу кезеңі ішінде № 304 нормативтердің 3 немесе 4-тарауына сәйкес есептелген төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативінің (Н _{МП}) немесе жоғары өтімді активтердің жеткіліктілік нормативінің (Н _{ВА}) мәні 1,0-ден кем болған екі және одан да көп жағдайдың болуы	2,00
6	[Сақталған]	
6.1	[сақталған]	–
6.2	[сақталған]	–
6.3	[сақталған]	–
7	Істерді жүргізуге арналған шығыстардың жалпы сақтандыру сыйлықақыларына қатынасы (сақтандырудың барлық түрлері мен сыныптары бойынша)	
7.1	< 50 %	1,00
7.2	≥ 50 %	1,08

Міндетті жарналар мен шартты міндеттемелердің мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу ережелеріне

4-Қосымша

Түзету коэффициенттерін есептеуге арналған МАТРИЦАЛАР

Матрица 1.1. Жалпы сақтандыру сыйлықақыларындағы кепілдік берілген сақтандыру сыныбының үлестері мен осы сақтандыру сыныбы бойынша нарық үлестерінің арасындағы арақатынас (КҚИ АҚЖМС, ТЖИ АҚЖМС, ТМС бойынша)

№ р/н	Портфельдегі үлес ¹ , %	Нарықтағы үлесі ²			
		≤ 1А ³	> 1А, ≤ 2А	> 2А, ≤ 3А	> 3А
А	1	2	3	4	5
1	< 35	стандартты	стандартты	орташа	жоғары
2	≥ 35, < 70	стандартты	орташа	жоғары	жоғары
3	≥ 70	орташа	жоғары	жоғары	жоғары

Матрица 1.2. Жалпы сақтандыру сыйлықақыларындағы кепілдік берілген сақтандыру сыныбының үлестері мен осы сақтандыру сыныбы бойынша нарық үлестерінің арасындағы арақатынас (ҚЖОМС, 3А бойынша)

№ р/н	Портфельдегі үлес ¹ , %	Нарықтағы үлесі ²			
		≤ 1А ³	> 1А, ≤ 4А	> 4А, ≤ 10А	> 10А
А	1	2	3	4	5
1	< 35	стандартты	стандартты	орташа	жоғары
2	≥ 35, < 70	стандартты	орташа	жоғары	жоғары
3	≥ 70	орташа	жоғары	жоғары	жоғары

Ескертпелер.

- 1. Портфельдегі үлес**-есепті кезең үшін сақтандырудың барлық түрлері мен сыныптары бойынша СТКЖ қатысушысы есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлеміндегі кепілдік берілген сақтандыру сыныбының үлесі (міндетті жарналар мен шартты міндеттемелердің мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу Ережелеріне 1-қосымшаның 2-ескертпесін қараңыз).
- 2. Нарықтағы үлес**-есепті кезең үшін кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша СТКЖ-нің барлық қатысушылары есептеген жалпы сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлеміндегі СТКЖ қатысушысының үлесі (міндетті жарналар мен шартты міндеттемелер мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу Ережелерін 1-қосымшаның 3-ескертпесін қараңыз).
- 3. А** - (ағылш. average - "орташа") а көрсеткіші; кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша нарық үлесінің "1 / осы сақтандыру сыныбы бойынша қызметті жүзеге асыратын СТКЖ қатысушыларының саны" ретінде пайызбен есептелетін орташа мәні.

Матрица 2. Төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілігі нормативінің (Н_{МП}) және жоғары өтімді активтердің жеткіліктілігі нормативінің (Н_{ВА}) мәндері арасындағы арақатынас

№ р/н	Н _{МП} ¹	Н _{ВА} ²			
		≤ 1,10 ³	> 1,10, ≤ 1,35	> 1,35, ≤ 1,75	> 1,75
А	1	2	3	4	5
1	≤ 1,10 ³	жоғары	орташа	орташа	орташа
2	> 1,10, ≤ 1,30	жоғары	орташа	орташа	орташа
3	> 1,30, ≤ 1,70	орта	орташа	орташа	төмен
4	> 1,70	орташа	орташа	төмен	төмен

Ескертпелер.

- 1.** Н_{МП} – № 304 нормативтердің 3-тарауына сәйкес есеп айырысу кезеңінің соңына есептелген төлем қабілеттілігі (Н_{МП}) маржасының жеткіліктілігі нормативінің (төлем қабілеттілігі маржасының) мәні.
- 2.** Н_{ВА} - № 304 нормативтердің 4-тарауына сәйкес есеп айырысу кезеңінің соңына есептелген жоғары өтімді активтердің жеткіліктілігі нормативінің (Н_{ВА}) мәні.
- 3.** Матрицадан тыс есеп айырысу кезеңі ішінде СТКЖ қатысушысында төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілігі нормативінің (Н_{МП}) немесе № 304 нормативтердің 3 немесе 4-тарауына сәйкес есептелген жоғары өтімді активтердің жеткіліктілігі нормативінің (Н_{ВА}) мәні 1,0-ден кем болған кезде екі және одан да көп жағдай болған жағдай ескеріледі.

Матрица 3.1. Меншікті капиталдағы КҚИ АҚЖМС¹ үлесі мен КҚИ АҚЖМС бойынша нақты шығындылық арасындағы арақатынас

№ р/н	Капиталдағы үлесі ² , млн тенге	Нақты шығындылық ³ , %		
		≤ 40	> 40, ≤ 80	> 80
А	1			
1	< 600	орташа	жоғары	жоғары
2	≥ 600, < 1 200	төмен	орташа	жоғары

Міндетті жарналар мен шартты міндеттемелер мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу ережелері

№ р/н	Капиталдағы үлесі ² , млн тенге	Нақты шығындылық ³ , %		
		≤ 40	> 40, ≤ 80	> 80
А	1			
3	≥ 1 200	төмен	төмен	орташа

Матрица 3.2. ТЖА АҚЖМС¹ -ның меншікті капиталдағы үлесі мен ТЖА АҚЖМС бойынша нақты шығындылық арасындағы ара қатынасы

№ р/н	Капиталдағы үлесі ² , млн тенге	Нақты шығындылық ³ , %		
		≤ 40	> 40, ≤ 80	> 80
A	1			
1	< 50	орташа	жоғары	жоғары
2	≥ 50, < 100	төмен	орташа	жоғары
3	≥ 100	төмен	төмен	орташа

Матрица 3.3. Меншікті капиталдағы ТМС¹ үлесі мен ТМС бойынша нақты шығындылық арасындағы арақатынас

№ п/п	Капиталдағы үлесі ² , млн тенге	Нақты шығындылық ³ , %		
		≤ 40	> 40, ≤ 80	> 80
A	1			
1	< 50	орташа	жоғары	жоғары
2	≥ 50, < 100	төмен	орташа	жоғары
3	≥ 100	төмен	төмен	орташа

Ескертпелер.

1. **КҚИ АҚЖМС**-көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру.
ТЖА АҚЖМС-тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру.
ТМС-туристі міндетті сақтандыру.
2. **Капиталдағы үлес**-есеп айырысу кезеңінің соңына кепілдік берілген сақтандыру сыныбына келетін СТҚЖ қатысушысының меншікті капиталының үлесі (міндетті жарналар мен шартты міндеттемелердің мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу Ережелеріне 1-Қосымшаның 4-ескертпесін қараңыз).
3. **Нақты шығындылық**-кепілдік берілетін сақтандыру сыныбы бойынша қайта сақтандырушының үлесін есепке алмағандағы шығындылық коэффициентінің мәні (міндетті жарналар мен шартты міндеттемелердің мөлшерлемелерін, қосымша жарналардың абсолюттік мөлшерлерін есептеу Ережелеріне 1-Қосымшаның 5-ескертпесін қараңыз)..